

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pisma z Balkana.

(Izvirna poročila.)

Bel grad, 9. jan.

Ko se je raznesel prvi glas po mestu, da je general Steselj izročil Por Artur sovrážniku, mnogi tega niti niso hoteli verovati. Ko pa ni bilo več dvoma, bilo je prebivalstvo jako užalosteno. Povsod, na ulicah in v gostilnah, govorilo se je več dni samo o tem dogodku, ki je hud udarec za Rusijo in vse slovanstvo. Vsi belgrajski dnevniki — in imamo jih 16 — so obširno pisali o tem pretresljivem dogodku. Vsi listi brez razločka so obžalovali padec ruske trdnjave ter izražali željo, naj bi bil to zadnji nepovoljni glas z ruskega bojišča. Padec Port Arturja je tembolj iznenadil občinstvo, ker je znano, da je Steselj še pred štirimi meseci odgovoril Japoncem: „Rusi se ne udajo; ali zmagojo ali umro na bojišču!“ In vendar je Steselj hraber junak, kajti premagal je samega sebe, svoje častiljubje, da reši življenje junakom, ki so do zadnjega hipa pogumno branili čast ruskega imena. Ker pa so v prvi vrsti krivi te nesreče oni ruski krogi, ki niso o pravem času posadki poslali pomoči, zato so srbski listi opravičeno ostro grajali ruski zistem, ki je pahnil državo v grozno vojno — nepripravljeno. Pri Port Arturju ni bil poražen ruski narod, marveč današnji zistem v Rusiji.

Lanska letina je bila v Srbiji v mnogih krajih tako slaba, da že sedaj ljudem primanjkuje potrebnega živeža; mnogi so se obrnili na vlado za pomoč. Vlada je skupščini predložila in ta je odobrila zakon, da se ljudstvu iz državnih sredstev dovoli potrebna podpora. Določili so za vsako osebo po 70 do 100 kg. hrane, ki se je razdelila sedaj pred pravoslavnimi prazniki.

Narodna skupščina ima počitnice do 23. t. m. Ko se poslanci zopet zberó, takoj vzemó v pretres načrt zakona o ustanovitvi vseučilišča. Gotovo je, da se ustanovi vseučilišče, samo to ni še določeno, ali se sedanja tehnična fakulteta „velike šole“ združi z univerzo ali se razširi v samostojno politehniko.

V bodočem zasedanju bode skupščina tudi odobrila novo posojilo v znesku 80 milijonov za nove hitrostrelne topove. Vlada si je že zagotovila večino, četudi se mladi radikali upirajo. Finančni minister odpuhuje v inozemstvo, da sklene novo posojilo.

Srbija ima jako mnogo rude vsake vrste, tudi ima mnogo zlata. V vzhodnih krajih na raznih mestih z uspehom izpirajo zlato iz rek, ki izvirajo in teko skozi kraje, bogate na zlato. Vsi rudokopi in društva za izpiranje zlata so v zasebnih rokah. Vlada je nedavno odredila da se preiščejo kraji, koder se dobiva zlato. Se to leto se vse delo organizuje, da si država zagotovi lep dohodek.

Kralj Peter bode na dan sv. Save udaril temeljni kamen za novo lepo cerkev sv. Save v Belgradu na Vračecu. To cerkev zgradi srbski narod s prostovoljnimi prispevki na čast svojemu prvemu učitelju sv. Savi, in sicer na mestu, kjer je besni turški Sinan-paša sežgal kosti svetnikov.

Kraljev zasebni tajnik Živko Balugdžić, ki je bil tudi načelnik tiskovnega urada, je izstopil iz tega urada, ker se je sprl z ministrskim predsednikom Pašićem. Povod razpore je brzojavka v dunajsko „Neue Freie Presse“ o sestanku kralja Petra s knezom Ferdinandom. To brzojavko je Balugdžić odpisal brez vednosti Pašićeve. Ta je preklical dotično poročilo, in to je užalilo Balugdžića. Pašić je popravil poročilo, da se je razgovarjal z grškim poslanikom Argiropulom v Belgradu, naj bi se Srbi in Grki v Makedoniji združili proti Bolgarom. Daje Pašić taji, da bi se dogovarjal z Avstrijo o organizaciji srbskih čet v Stari Srbiji in Makedoniji. To poročilo je prešlo najprvo v turške liste, a vlada taji istinitost.

Glavni poveljnik srbskih vstaških čet v Makedoniji, vojvoda Mirko Krstić, s svojim pomočnikom Jovanom se je iz Turčije vrnil v Srbijo čez zimo. Sedaj je na meji v Vranji. Meščani v Vranji so oba slovesno sprejeli ter njima priredili banket, katerega so se udeležili tudi častniki. V srbskem makedonskem odboru je razpor, ker eni so za skupno delo z Bolgari, drugi so temu protivni. Zato se odbor razcepi. Eni stranki stopi na čelo general Atanacković drugi pa polkovnik Miloš Vanić. General Atanacković bode te dni vpokojen.

Stotnik Milan Nikolić je vinjen govoril proti kralju in sploh proti sedanjim razmeram v Srbiji, češ, da naj Avstrija zasede Srbijo. Vojno sodišče ga je obsodilo na dve leti ječe z degradacijo zaradi veleizdaje. V srbski vojski ne pomnijo kaj takega.

Želeli ste, naj Vam pišem, koliko je istine na poročilih, da je policija izkušala zatreti opozicijska lista „Opozicijo“ in „Narudni list“. Istina je, a ne v isti meri, kakor so poročali vnanji listi. Obiskal sem enega častnika, ki je bil član takozvane zarote. Ime na njegovo izrecno željo zamolčim. Ta častnik mi je izjavil, da niso hoteli zatreti imenovanih dveh listov, ker nimata nobenega vpliva. Prepričani pa so, da sta oba lista plačana od vnanje strani zato, da širita nezadovoljstvo in razpor med častniki. Torej niso bivši zarotniki nastopili proti listoma, kar so zatrobili vnanji listi. Nato sem obiskal visoko osebo in jo vprašal, ali je res, da hočejo zatreti imenovana dva lista. Odgovoril mi je: Da, storjen je prvi korak, da se preprečijo neosnovani napadi na sedanega kralja Petra. Ravno isti ljudje, ki so v zvezde kovali kralja Aleksandra, sedaj rujejo proti kralju. Oba lista sta plačana, da širita razpor v Srbiji. Tega pa ne moremo trpeti in zato moramo udušiti oba lista. Jaz to storim. In če je to kričica, prevzamem vso odgovornost pred sodiščem. — To je torej istina, ki jo Vam sporočim.

Bel grad, 14. jan.

Kralj Peter je včeraj brzojavno čestital za novo leto ruskega carju, črnogorskemu knezu, grškemu kralju in bolgarskemu knezu. Od vseh je danes dobil jako prijazne odgovore.

Ministrski svet se bavi z vprašanjem o novem posojilu za nove topove. Vojno ministrstvo je dobilo 7 ponudeb za topove. Ponudbe so vložili: Francoski tvrdki Sen, Šamen in Snajder, nemški Erharl in Krup, angleški Armstrong in Vikers ter avstrijska tovarna Skoda v Plzinu. Za presojo ponudeb je vlada določila komisijo, v kateri so polkovniki: Solarović, Rašić, Mihailo in Sima, Vlajić, Krstić in Vučković, podpolkovniki: Djurić in Mihel, major Bojović in stotniki Božidarović, Kalafatović in Spartalj.

Povodom umirovljenja srbskega poslanika v Peterburgu, Stojana Novakovića, se bodo izvršile premembe. Poslanik na Dunaju dr. Vujić bode premeščen v Peterburg; na Dunaj pride kraljev tajnik dr. Nenadović ali poslanik v Rimu dr. Milovanović. Upokojeni Novaković se povrne v Belgrad, kjer hoče organizovati razdruženo napredno stranko.

Načelnik tiskovnega urada, Balugdžić, stopi iz svoje službe. Domači in tuji častniki jo obžalujejo, ker je bil Balugdžić jako prijazen in postrežljiv. Naslednik še ni določen. Skoraj gotovo postane Balugdžić kraljev prvi tajnik, ker je priljubljena oseba na dvoru.

Vnanji židovski listi vedno trosijo laži o Srbiji in kralju. Nedavno so pisali o nepokornosti častnikov, češ, da nočejo na kraljevo povelje z redov „Belega orla“ in „sv. Save“ odstraniti črk „M. O.“ (Milan Obrenović). Isti listi so trdili, da je mnogo častnikov radi tega v preiskavi. To je povsem i z m i s l j e n o. Kralj je ukazal, da se črki „M. O.“ odstranita le za b o d o č e, torej velja za častnike, ki jih odlikuje sedanji kralj. Častniki torej niso bili nepokorni, a tudi vlada ni imela povoda, da jih kaznuje.

Tudi ni res, da je kralj prepovedal nositi znake Takovskega reda, ki ga je ustanovil knez Mihajlo, a ne Milan Kralj Peter sploh ni izdal nobenega ukaza glede Takovskega reda, ki ga še vedno nosijo vsi, ki ga imajo. Tudi ni res, da so častniki razdvojeni in da bivši zarotniki strahujejo ostale častnike. — Znani zarotnik polkovnik Mašin je bil izvoljen načelnikom „častniške kazine“ skoraj soglasno. Članov je nad 600 in volitev je bila tajna. To kaže, da med častniki ni razdora.

Nedavno so poročali razni listi in tudi „Slovenec“, da je v Neapolju umrl pretenent za albanski prestol knez Aladro Kastriot. Danes sem obiskal Jašar beja, urednika tukajšnjega albanskega lista „Albanija“ in zaupnega prijatelja Aladra Kastriote. Pokazal mi je pismo, ki ga je danes dobil iz Pariza od tajnika Aladra Kastriote. Ta piše, da Aladro Kastriot živi in je popolnoma zdrav. Kaj so listi nameravali z onim poročilom?

Sofija, 15. jan.

V Sofiji in v celi Bolgariji je napravil veliko senzacijo glas, da je iz dvorskega arhiva prešlo mnogo važnih dokumentov, med temi tudi ostavka pokojnega kneza Aleksandra Batenberga na bolgarski prestol.

Opozicijski listi dolže vlado, da je ona kriva tatvine onih važnih dokumentov; rusofilski „Den“ pa trdi, da so hoteli Aleksandrovo ostavko objaviti v nekem vladnem listu, a so to misel opustili: „Den“ vpraša, kaj je namen te tatvine, ter dostavlja, da to ostane tajnost. Opozicija živo agituje proti vladi med narodom. Na raznih shedih po deželi so odločno obsojali vladno politiko kot škodljivo za Bolgarijo.

Vlada jako hiti z nabavo novih brzostrelnih topov, ki so naročeni v Nemčiji. Bolgarija hoče biti pripravljena za vse slučaje. Knez Ferdinand se je pri neki priliki izjavil, da bodoča pomlad ne mine brez prelivanja krvi na Balkanu.

Bolgarsko akcijo v Makedoniji so doslej vodili Bolgari v Carigradu. Po zgledu Srbije so sedaj osnovali pri ministrstvu za vnanje posle poseben oddelek, kateremu načelnik je Toma Karajev, bivši drugi tajnik pri bolgarski agenciji na Dunaju. Ta oddelek sedaj daje navodila bolgarskim trgovinskim agentom in učiteljem v Makedoniji. Tako upajo Bolgari doseči večje uspehe v Makedoniji, ker Karajev dobro pozna makedonske razmere.

Ministrski svet se je več časa bavil z novimi trgovinskimi pogodbami. Vsak dan pričakujejo italijanskega zastopnika Maldifazija, ravnatelja trgovinskega muzeja v Milanu. Srbska vlada je naznanila bolgarski, da je že določila svoje delegate za pogajanja. Bolgarija določi delegate za dogovore z Rumunijo, Avstrijo, Francijo in Nemčijo. Te dni je knezu izročil poverljiva pisma novi francoski agent Alize.

K boju proti jetiki.

Priobčuje „Kranjska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolnena pljučih“.

(Dalje.)

Tu priskočiti, tu pomoči, to je naloga, ki jo hoče izpolnjevati oskrbovalnica. Skrbeti hoče za to, da se bo jetičnik po naredbah, po katerih se mu je ravnati v svojo in svojega bližnjega korist, tudi res vedel; dati hoče jetičniku pripomočkov, ki mu jih je treba, da ni nevaren svojemu obližju; hoče ga pa tudi privaditi, da bo te pripomočke primerno uporabljal.

To pa še nikakor ni ves delokrog oskrbovalnice.

Največjo pozornost obračaj oskrbovalnica družini bolnikovi, njegovim svojem in zlasti njegovim otrokom. Čuvati le-te, ki so vsled dolgotrajnega in tesnega bivanja z bolnikom najbolj izpostavljeni infekciji, vsled rodu, mladosti in nemalokrat vsled slabe hrane jako dovzetni za infekcijo, to je glavna

naloga oskrbovalnice. Na podstavi natančnega znanja vseh vpoštevnihih gmotnih in zdravstvenih razmer vsake posamezne rodbine, ki ji oskrbovalnica priteče na pomoč, nakloni bolniku in njegovim svojem tisto podporo in v tisti obliki, ki je po vsem položaju najprikladnejša, da se namen njene skrbi — preprečenje nadaljnih bolezni — najbolje pospešuje.

Katera sredstva v dosegu tega namena more oskrbovalnica uporabljati, kako posluje, kako vrši opravila, če je docela urejena, če popolnoma deluje na vse strani na svojem torišču?

Kadar se naznani oskrbovalnici, da je kdo bolan za jetiko, in se zaprosi pomoči — to store zdravnik, bolnice, oblastvo za ubožce ali bolnik sam — in če se izkaže verjetno, da je bolnik potreben, in če zdravnik potrdi to bolezen, gre oskrbovalnični uslužbenec na stanovanje bolnikovo in dožene tam njegove imovinske, stanovanske in rodbinske razmere, in če se vidi pomoč oskrbovalnice potrebna, se pozovejo vsa družina in vsi sostanovalci ali vsaj tisti, ki so videti bolni, za en prihodnji dan na oskrbovalnico.

Ko se je torej oskrbovalnica na ta način natančno overila o zdravstvenih, imovinskih in stanovanskih razmerah dotične rodbine, potem šele se začne njeno delovanje.

Če je bolniku treba strežbe v zavodu, se oskrbovalnica potrudí, da ga spravi v kako primerno bolnico; kjer se nahajajo ljudska zdravilišča, dá oskrbovalnica napotila tistim bolnikom, ki so sposobni za zdravljenje v takih zdraviliščih, da si dobodo prostora v njih. Tako odpravi bolnika s svojega doma, zlasti če je že infekcijska njegova bolezen, je pač v vsakem oziru najboljše. Da se pa to izvede, mu ni zagotoviti samo sprejema v bolnico, ampak mnogokrat mora oskrbovalnica tudi gmotno podpirati bolnikovo rodbino, ki izgubi vsled zdravljenja bolnika v bolnici vsaj en del bolnišnice, ki jo daje bolniška blagajna. Da, malokrat mora oskrbovalnica tako ravnati, da pripravi bolnika, da gre v bolnico.

S prepeljavo bolnika v bolnico pa ni naloga oskrbovalnice že dovršena. Ampak šele sedaj se začne glavno delo, ki seveda obstoji v skrbi za bolnikove svoje in katero je izvrševati oskrbovalnici tudi tedaj, kadar se ji ne naznani za jetiko obolela, ampak za to boleznijo umrla oseba. Oskrbovalnica mora — v kolikor ne store tega mestna oblastva — poskrbeti, da se stanovanje do dobra desinficira in osnaži. Če so v stanovanju tudi druge jetične osebe, mora svojo pazljivost njim nakloniti. Bolnim ali slabotnim otrokom naj dá priliko, da ozdravijo in se okrepe ali v primernih zavodih (otroških zavetiščih, morskih hospicijih, odpočivališčih) ali na ta način, da jim daje mleka in drugih živil v boljše reje. Če ni mogoče bolnika spraviti v kak zavod, ali če je bolezen na taki stopnji, da ga ni treba oskrbovati v zavodu, tedaj je skrb oskrbovalnice še večja. Oskrbovalnica mora ne le izkušati, da bolniku kolikor najbolj mogoče lajša njegovo stanje z boljšo hrano in obleko, oziroma da mu ohrani ali zopet pridobi zmožnost za zaslužek, ampak skrbeti ji je tudi za to, da ravnajo on in njegova družina po pravilih, ki jih ukazuje prefilaksa. Včasí je mogoče, pripraviti bolniku z majhno gmotno pripomočjo svoj prostor za stanovanje in spanje; včasí je dovoljeno, da se mu dá svoja postelja. Tudi pljuvalnik, namizje in druge potrebščine dobi bolnik, v sili tudi postelnega in životnega perila. Za pranje rabljenega perila skrbi oskrbovalnica. Ona dá vrečo ali keblíco za rabljeno perilo, po katero pride potem oskrbovalnični uslužbenec, da se primerno opere na stroške oskrbovalnice. Oskrbovalnica dá od časa do časa tudi natančno posnažiti stanovanje. Za bolnikove otroke skrbi „dispensaire“, kakor smo že omenili prej. Ako so stanovalne razmere jako slabe, si prizadeva da jih odstrani, če mogoče, popolnoma iz tako nevarnega jim

obližja in jih spravi v oskrbovanje kam drugam, na deželo. Ali pa zadosti svoji nalogi, če jih spravi zunaj doma kam za nekaj časa v letu (v počitniške kolonije) ali za nekaj ur na dan (v otroške vrtoce, ponednevna zavetišča) in njih organizem pokrepča z obilno hrano.

Seveda ni mogoče, pa tudi ni potrebno, vsa omenjena sredstva uporabljati vselej. Oskrbovalničnega voditelja skrbi bodi, da na podlagi svojega znanja vseh razmer ukrene vsakikrat prav tiste navedbe, ki obetajo ob najmanjših stroških kar največji uspeh. Oskrbovalnica pa se mora potem po svojih uslužbencih večkrat prepričati, če bolnik in njegova družina namenu primerno uporabljajo dane jim reči, če zaukazane navedbe tudi vestno izpolnjujejo. Kadar kaka navedba ni več prikladna vsled vnanjih razmer, ali kadar so potrebne nove in drugačne navedbe, tedaj mora oskrbovalnični voditelj odrediti, kar je treba.

(Dalje prih.)

Rusko-japonska vojska.

Priprave k veliki bitki.

Zdi se, da se je Kuropatkin naveličal dolgega čakanja. Iz Peterburga se poroča, da tam že nestrno pričakujejo njegovega prodiranja. „Morning Post“ poroča iz Tokia, da se obe ruski krili razširjata, tako da meri ruska fronta že 80 km na bregovih reke Hun so zgrajene znatne utrdbe. „Echo de Paris“ pa poroča, da namerava Kuropatkin v ravnini reke Hun posebno porabiti svojo konjico, ker so tla zanj tako pripravna. Poleg svojega lastnega zbora ima Kuropatkin zdaj še 350.000 mož. General Gripenberg s štirimi armadnimi zbori ima nalogo, da začne ofenzivo. General Linjevič in del Kaulbarsove armade zasede jantajske premogokope. V središču obeh kril stoji armada Kuropatkinova. Bojna vrsta bo tako razsežna kakršne še ne pozna vojna zgodovina modernega časa.

Tudi Japonci svojo armado hitro pomnožujejo. Maršal Ojama dobi še 100.000 mož. 50.000 jih je ravnokar odpotovalo, 50.000 pa jih je v Nagasakiju pripravljenih na pet. Japonci pa jemljejo celo Korejce in Kitajce iz obmejnih korejskih posadk ter jih pridružujejo svoji armadi.

Ob Sahu se vrši vedno premikanje ruskih čet. — Okoli 20.000 Rusov je v Hsienhanu in Tungsvi. Glavna ruska pozicija je še vedno ob Sahu. Ruska fronta se raztega v zahodni smeri. — V prednji črti je okoli 270.000 mož. Sibirski železnica pripelje vsak dan 15 vlakov.

V Odeso je prišla brzjavka iz Mukdena, da ondi pričakujejo velike bitke tekom 14 dni. Za zavzetje japonskih utrdb bo treba mnogo žrtev.

Japonci obstreljujejo ruske pozicije. — Rusi so mnenja, da jih nameravajo Japonci ponoči presenetiti.

Portartursko pristanišče.

Iz Tokia poročajo „Lokalanzeigerju“: Trudapolna dela, očistiti od min vhod v portartursko luko in luko samo ter dvigniti potopljene branderje in jih odstraniti, se pridno nadaljujejo 2000 izurjenih japonskih delavcev je došlo iz Daljnega v Port Artur, da popravijo razdejane doke.

Miščenkov pohod.

Iz poročil o zadnjih bojih sklepajo v Tokiu, da so kitaj regul. čete podpirale Ruse. Izgube Rusov pri Sanhia, zahodno od Njučvana, so znašale 14. t. m. 300 mož. Oddelek generala Miščenk je štel 5—6000 mož ter je imel seboj tudi topove. Ko je bil pri Njučvanu odbit, se je umaknil proti severu. Japonska konjenica je 14. t. m. pri Lavboci ujela več izmučenih Rusov.

Izmenjava ujetnikov.

Iz Tjencina poročajo, da se je izmenjava ujetnikov, ki jo je predlagala Rusija, že pričela.

Zaplenjeni parniki.

Iz Tokia poročajo 19. t. m.: Japonci so zaplenili včeraj v Cušinski ožini angleški parnik „Vikley“, ki je 17. novembra zapustil Cardiff ter je vozil 5900 ton premoga v Vladivostok. Prepeljali so ga v Saseho. — Na londonski zavarovalni borzi je vladala 19. t. m. pravcata panika, ko so prihajala kar zapored poročila o zaplenjenih parnikih.

Na pomoč Ojami.

Pariz, 19. jan. Iz Mukdena poročajo, da je dobil Ojama 40.000 mož pojačen od armade, ki je oblegala Port Artur. V Mukdenu so mnenja, da se velika bitka skoro prične. Kitajci beže v gore.

Portarturski ujetniki na Japonskem.

Ujeti Rusi iz Port Arturja so v Inasi, predmestju Nagasakija. V malih oddelkih hodijo po cestah ter se pozdravljajo z Japonci. Neki ruski stotnik je pripovedoval poročevalcu ruskega lista „Asahi“, da so Rusi kapitulirali, ker je bilo moštvo popolnoma izmučeno. En polk je bil popolnoma uničen. Med častniki, ki so v ujetništvu, je malo nižjih častnikov. Iz Inasi poročajo,

da so bili skoro vsi ruski častniki ranjeni. Nekateri imajo 10 ran. Neki preostak 14. polka je bil 13krat ranjen. Ta polk je začetkom obleganja imel 4100 mož, kapituliral je pa s 4 častniki in 247 možmi.

Promet med Japonsko in Korejo.

London, 19. jan. Iz Söula poročajo: Japonska je zopet otvorila ves promet s Fusanom, ker se ni več bati ruskega vladivostškega brodovlja.

O Vladivostoku

pišejo „Mosk. Vedom.“: General Linevič je Vladivostok izborne utrdil. Od rta Gamov, ki je močno utrjen do zaliva Ususi je vse obrežje polno utrdb ter je tu izkrcanje Japoncev nemogoče.

Ruska izjava o kršenju nevtralitete.

Poluradna izjava peterburške brzjavne agenture pravi z ozirom na očitjanje, da je ruski oddelek s svojim prodiranjem zahodno od Liaho kršil nevtraliteto: Rusija je začetkom vojske pritrdila izjavam vlasti s pristavkom, da bo toliko časa respektovala nevtraliteto Kitajske, dokler jo bo Japonska, Sicer pa izključuje ruska vlada iz nevtralnega ozemlja vso pokrajino, ki leži med Liaho in železnico Inkav-Sinmintin ter zahodno te železnice in deloma severno od Liaho.

Razsodišče v hullski zadevi

je imelo včeraj v Parizu prvo javno sejo. Ruski ekspozitri trdi, da so med ruske ladje zavozile tuje torpedovke in da so Rusi morali 10 minut streljati, da so izginile. Rusko poročilo trdi, da je Roždestvenskij ravnal prav in da se ni mogel ozirati, če bodo pri tem ribiči oškodovani.

Laški kralj

bo tudi odlikoval Nogija in Steslja.

Notranjepolitični položaj.

Vodstvo mladočeske stranke je razposlalo okrožnico, v kateri izjavlja: Oni, ki so predlagali izvrševalnemu odboru, naj Cehi izpreme taktiko, so sami izjavili, da je to le začasna taktika. Nikdo ni predlagal, naj se stalno sklone, da preneha obstrukcija. Cehi hočejo čakati, kaj bo storila vlada. Dvorni svetnik Braf, profesor na češkem vseučilišču v Pragi, je imel z baronom Gautschem razgovor. Razgovarjala sta se o spopolnitvi praškega vseučilišča, da ne bo potrebno ustanoviti še drugega češkega vseučilišča proti kateremu nastopajo Nemci. Poslanec Erler je govoril v Inomostu o političnem položaju. O Gautschu je rekel, da bo poizkušal omogočiti delovanje v zbornici in spravo med Cehi in Nemci. Baronu Gautschu je rekel, da ne bo nikdar glasoval za ustanovitve laške fakultete na Tirolskem, ker je tekla v Inomostu nemška kri. Trst je izključen, ker bi takega zborničnega sklepa ne potrdil vladar. Tudi z nemško-narodnega stališča se mora ugovarjati proti ustanovitvi laškega vseučilišča v Trstu.

Volilno gibanje na Ogrskem.

Liberalci, ki so imeli do sedaj 234 poslancev, kandidirajo v 280 okrajih, Košutovci v 186, ljudska stranka v 32, Banffyeva stranka v 26 in socialni demokratje v 172 okrajih. Rumuni so pa naznanili kandidature v 26, Slovaki v 10 in radikalni Srbi v 8 okrajih. V Lipto Szent Miklosu so napadli soc. demokratje mestnega policista, ki je dobil smrtno nevarne poškodbe. V Gerlamfalu so se stekli liberalci in opozicionarci tako, da je bil kmet Pavel Baratkve ubit in dva volilca ranjena. Tudi iz volilnega okrožja Nemes-Owof se poroča o velikih tepežih. Opozicija zelo terorizira.

Po Combomov padcu.

V razgovoru s predsednikom Loubetom je naglašal predsednik senata Fallières, da mora Combom naslednik nadaljevati Combovo politiko. Zbornični predsednik Doumer je pa izjavil, da bo moral Combom naslednik skrbeti za spravo med republikanskimi strankami. Nacionalni poslanec je izjavil, da se mora pomilostiti Déroulède, ako hočejo pomiriti armado. Loubet nadaljuje posvetoovanja s politiki raznih strank.

Venecuela in Zedinjene države.

Kakor smo poročali, so bile začetkom tekočega meseca razmere med Zedinjenimi državami in Venecuelo jako napete. Pričeli so se pogajati. Zastopnik Zedinjenih držav je predlagal, naj o sporu razsoja mednarodno razsodišče.

Stavka ob Ruhri.

Berolin, 19. jan. Vlada hoče uporabiti ves svoj vpliv, da bo stavka končana. Če bo potrebno bo pritisnila na delodajalce. Najvišji krogi simpatizirajo z delavci osobito še zato, ker ni izgredev in ne nastopajo proti nestavkajočim delavcem. Govori se, da je cesar pozval komercialnega svetnika Luega k sebi, da bo

poročal o položaju. Sporazumljenje med delodajalci in stavkajočimi ni izključeno.

Frankfurt, 19. jan. „Frankfurter Zeitung“ poroča, da belgijski premogarji pazljivo zasledujejo stavko v premogokopih ob Ruhri. Če bo stavka trajala več časa, ni izključena stavka belgijskih premogarjev, da izvejujejo svoje zahteve. V Belgiji so namreč delavci v premogokopih jako nezadovoljni, ker jim je bila pred nekaj tedni znižana plača od pet do deset odstotkov.

London, 19. jan. Stavka ob Ruhri je povzročila, da je postal tekom enega tedna premog za 3 in pol šilinga dražji.

60.000 delavcev stavka v Peterburgu.

V Peterburgu stavka 60.000 delavcev. — Delavce je organiziral svečenik Jurij Gapon.

Štajerske novice.

Š Z uravnavo Pesnice se bo pričelo že v mesecu februarju.

Š Z razbeljenim železom žgan. V Slov. Bistrici sta 20letni kovaški pomagatelj Zigart in 19letni kovaški učenec Jožef Šip zvalila dne 13. nov. l. l. pet in pol leta starega Adolfa Trunkl, sina kolarskega mojstra, v kovačnico. Tam sta ga slekla in mu z razbeljenim železom vžgala znamenje J. S. Zaradi tega sta bila kaznovana od mariborske okrožne sodnije Zigert s štirimesečno ječo in Šip pa s šestmesečno ječo. Šip je namreč grozil fantu, da ga bosta še enkrat, če ju bo izdal.

Š Umrl je v Celju gosp. Jožef Cetina, bivši organist v Dobjem. Kot organist je služboval v Galiciji, v Artičah in v Dobjem.

Dnevne novice.

„Slovanska zveza“ ima v torek ob 10. uri dopoldne na Dunaju klubovo sejo. — V ponedeljek ob 2. uri popoldne zboruje klubova parlamentarna komisija. — V ponedeljek ob 3. uri popoldne je skupen sestanek zastopnikov „Slovanske zveze“ in mladočeskega kluba.

„Edinost“ in poštenje. Naše stališče glede na vseučiliško vprašanje je jasno. Državni poslanci morajo voditi to zadevo, sicer se razblini in v vsakem kotu utegne zagagati kak dr. Tuma. „Edinost“ nam podtika da hočemo imeti na čelu samo poslance svoje stranke. To je premišljena kleveta, ki jo spravimo tja, kjer imamo že drugih nebrojno dokazov, da „Edinost“ v razmerju do nas ne rabi poštenih sredstev. Ne „Edinosti“, ker nji ni do resnice, marveč le slovenskemu svetu javljamo v premislek, da pri korakih za slov. vseučilišče ne more odločevati naših kranjskih šest poslancev, marveč da bo pri tem govorila vsa „Slovanska zveza“, kjer je tudi istrski zastopnik Spinčić. V koliko se bodo skupni akciji priklonili tudi štirje slovenski liberalci iz dr. Ferjančičeve mislnice, to je njihova stvar, ki se mi v njo ne vtikamo. Vražji kismet! Tista „Edinost“, ki vedno javka o razdoru in iz globine svoje neznančnosti zajemlje gnojnico, da jo poliva na nas, je tu nastopila pot, ki gotovo vodi v najnevarnejši razkol. Velik moment je našel pritlikav rod — „Edinost“, — bratomorni prepir. — Ej, uhнем!

Nestrpnost nemških krščanskih socialcev na Koroškem.

„Mir“ piše: „Ni dolgo temu, kar je priobčilo glasilo koroških nemških krščanskih socialcev, „Kärntner Zeitung“, oni nesramni in skrajno žaljivi napad na pravice slovenskega naroda, češ, da le-ta nima pravice zahtevati, da cerkveni uradi v njegovi sredi uradujejo v njegovem jeziku, da ima stotisoč koroških Slovencev ravno toliko pravic na svojih rodni tleh, kakor par privandranih ciganov. Z ogorčenostjo smo zavrnili tako nesramnost in premišljevali smo, kam je izginila ona vedno tako povdarjana „pravičnost“. Odgovor na to smo našli v „Kärntner Zeitung“ z dne 11. t. mes. Tu namreč beremo v spomenici, ki jo je poslalo nemško „katoliško politično društvo za Koroško“ na Dunaj, da protestira proti pisanju nekega protikatoliškega nemškega časopisa, dobesedno to-le: „Mikatiški državljani nemške planinske dežele Koroške...“ To je torej ono, kar je odpihnilo „pravičnost“ iz nemških krščansko-socialnih vrst — šovinistični, nestrpni nemški nacionalizem najhujše vrste,

ki je zbesnel tako daleč, da naravnost zanika obstoj stotisoč koroških Slovencev, hoteč, da je Koroška nemška! Odtod torej vse rovanje proti pravicam slovenskega naroda na Koroškem.“

Italijanska zvezda v Trstu.

Na Rossettijevem spomeniku pred ljudskim vrhom v Trstu je bila petero rogijata italijanska zvezda, pod katero so se zbirali iredentovci. Ta zvezda je spominjala iredentovce na Italijo. Rossetti pa menda ni bil zadovoljen s to zvezdo, in res jo je vzela neka noč. To je seveda moralo razburiti vsakega Italijana, ki so mu vroča avstrijska tla. Svetovalec Ravasini je dal duška svoji ogorčenosti v mestnem zastopu ter zahteval, naj se uvede najstrožja preiskava. Radovedni smo, kje najdejo italijanske zvezde.

Ponesrečen telovadec.

Stefan Govekar, tesar z Jeličnega vrha, je imel navado, da je rad kazal svojo spretnost v telovadbi. Pred nekaj dnevi je šel v spremstvu svoje žene in šestletne hčerke dobre volje iz Jerebove gostilne v Idriji čez žični most, ki pelje čez potok Idrijco. Žena in hčerka sta ravno prekoračili most, kar se počne na sredi mosta Govekar gugati. Vrglo ga je čez 80 cm visoke držaje v vodo, kjer je utonil. Na upitje žene sta ga mrtvega izvlekla dva rudarja. Imel je na čelu dve višnjevi lisi in nad levim očesom udarec. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Idriji.

— Ogenj je nastal v sredo, dne 18. t. m., ob pol 11. uri dopoldne v Podrebru, župnije semiške, pri posestniku Janezu Sepaher. Ogenj je nenadoma nastal v skednju iz dosedaj še neznanega vzroka. Ubogim ljudem je zgorela vsa klaja in ves živež. Rešili so si le življenje in obleko. Priporočamo jih dobrim srcem!

— Novice iz Logatca. Občinske volitve za Gor. Logatec so bile predzadnji teden. Vršile so se povsem mirno. Politični moment ni prišel v poštev. Edino, kar je volilce nekoliko ločilo, je bilo vprašanje, kje naj se postavi novo sodno poslopje, ki ga prične prihodnje leto občina zidati. Nekateri so želeli, da bolj zunaj vasi proti Kalcem, kjer bi bilo ceneje, večina pa je za to, naj bo sredi vasi poleg sedanje uradne hiše. V torek so volili župana. Izvoljen je zopet gospod Lenassi. — Ustanovni shod, ki naj bi pripravil ljudi za izobraževalno društvo, smo imeli na sv. Treh kraljev dan. Gospod Smolnikar je obrazložil potrebo in koristi takih društev. Pravila so že pri vladi. Predpostavljamo bomo že priceli z rednimi sestanki. — Ledenico na prostem je za poizkušnjo napravila legaška mlekarja poleg Dolinarjeve hiše, nekako ob sredi pota med Gor. Logatcem in Brodom. V četrtekotku, precej velikem, so zložili ledene plošče v mogočno skladišče. Zunanaj so jo obili z deskami, krog kraja in po vrhu pa zasuli z žaganjem. Če se bo obneslo, bi kazalo, da se tudi drugod to poizkusi. — Zim o imamo dosti prijetno. Sempatje nas burja malo prepiha, a škode nam ne napravlja, kakor težijo drugod. Včeraj je začelo snežiti. Dobro ped visoko ga bo že. Ko bi le tako suh ne bil! Ta bo pa že nekaj tednov ležal. — Farno cerkev smo že podaljšali, tako da je cerkvena fasada vstric z zvonikom.

— Doslednost kje si? Iz Starega trga pri Ložu se nam piše: Pred nedavnim časom je podal „Slovenec“ obč. odborom lep nasvet, kako je brez posebnih težkoč mogoče zvišati občinske dohodke. Naložbe naj namreč obč. odbori naklade na žgane opojne pijače in pivo! Starotrški obč. odbor je sklenil to že spomladi minolega leta. In res pokazali so se prav lepi uspehi. Občina je imela od te naklade nad 1000 K čistih dohodkov. Nad novim sklepom obč. odbora je pač robantilo nekaj prijateljev žganja, a še bolj so robantili liberalni gostilničarji. Pritožili so se na deželni odbor in navedli v svoji pritožbi tudi vzroke, izmed katerih je prvi ta: Vsled na novo vpeljane naklade na žgane opojne pijače so preveč prizadeti ljudje. (Kateri pa?) Drugi vzrok pa je: Sosednje mesto Lož nima te naklade in z nami preveč „konkurira“. Dovolj! — Prišla je od dež. odbora prepoved, s katero se prepoveduje občini pobirati novo naklado. Od gostilničarjev so se pobirali za omenjeno pritožbo podpisi, zato si je največ zaslug nabral dacar Mežé, ki morda vsled te zasluge za občino postane častni občan. Če pa premišljujemo razsodbo dež. odbora, ki na eni strani prezira tolike koristi in se na drugi strani ozira na malenkostne vzroke nezadovoljnejšev, isti odbor, ki je to stvar sam pripravil, se moramo vprašati: Ljuba doslednost, kje si?!

— Bertoli prijet? Z Reke poročajo, da so v Carigradu prijeli defraudanta Bertolija. Pri njem so dobili 90.000 K.

— Velike vojaške vaje se bodo vršile letos na Tirolskem, in sicer v mnogo večjem obsegu nego druga leta.

Ljubljanske novice.

Kava „Družbe sv. Cirila in Metoda“ pred sodiščem.

Danes dopoldne se je pričela pred tukajšnjim okrajnim sodiščem zanimiva obravnava glede kave „Družbe sv. Cirila in Metoda“. Trgovca g. Jebračin toži g. Bradaška, podtajnika „Družbe sv. Cirila in Metoda“ radi razžaljenja časti. Jebračina zastopa dr. Kušar, Bradaško dr. Hrašovec iz Celja. Tožba namreč trdi, da je g. Bradaška pri seji šenpeterske podružnice „Ciril Metodove družbe“ obdolževal g. Jebračina, češ da je ta oškodoval „Družbo sv. Cirila in Metoda“, ker je kava slaba, predraga, in ker dela g. Jebračin konkurenco družbini kavi s svojo lastno „zvezdno kavo“ in ker je premalo plačeval „Družbi sv. Cirila in Metoda“. To se je zgodilo v navzočnosti odbornikov in odbornic št. peterske podružnice, vprilo natakario, slišali so pa lahko tudi gostje sosedne sobe.

G. Bradaška pravi, da ni tako govoril, kakor trdi tožba, pač pa bistveno isto. To je pa prišlo tako: Od vodstva „Družbe“ je bil poslan, da pregovori št. petersko podružnico, naj naredi veselico, ker je g. Jebračinom ni poravnana. Št. peterska podružnica pa noče narediti veselice, dokler zadeva z g. Jebračinom ni poravnana. Ker je po tem g. Petrič napadel vodstvo, je bil on dolžan braniti vodstvo, katero je zastopal.

Na poziv, naj razjasni dotično zadevo, glede katere se slišijo govorice že po celi Ljubljani, je res povedal navzočim, toda pod častno besedo, da ostane vse tajno. To pa zaradi tega, da ne bi imela g. Jebračin in „Družba“ škode. Prej se mora stvar doganiti, preden pride kaj v javnost. Odgovarjal je nato g. Petrič, ki je trdil, da je vodstvo postopalo nekorektno v zadevi z g. Jebračinom. Frankova tvrdka iz Zagreba je poslala „Družbi sv. Cirila in Metoda“ 300 K. G. Jebračin je zahteval, naj se ta znesek pošlje nazaj. Ker so pa med vodstvom v tem oziru bile mnenja različna, se je sklenilo, da se pozove g. Jebračina na odborovo sejo, kjer se bo to obravnavalo. Ker so se slišale po Ljubljani čudne govorice, je vodstvo odposlalo g. dr. Svetino in g. Bradaško k g. Jebračinu, da revidirata ondi knjige, tikoče se družbine kave. Ako se dožene, da je gosp. Jebračin postopal lojalno z družbo, se mu ugoditi in on ostane še nadalje družbin zalagatelj.

Ko sta prišla g. Svetina in Bradaška k Jebračinu jima je pokazal neko knjigo iz l. 1904. Knjiga je bila sicer jako lepo sestavljena in pisana, a nepravilno peljana. Prva nepravilnost je bila, da so bile rubrike zamenjene. Tudi je g. Jebračin prodal včasih več včasih manj, „Družbi“ pa je vedno pošiljal po 200 K na semester. Knjiga iz l. 1904. se začne 23. januarja in sicer z opombo: Prenos iz pomožne knjige št. 4. Toda te knjige ni bilo najti nikjer. G. Jebračin je dejal, da ne ve zanj. Slednjič ga je g. Bradaška opozoril na knjige na neki polici, a g. Jebračin je dejal, da so to njegovi privatni zapiski. Ko je g. Jebračin to knjigo vzel v roko, se mu je knjiga slučajno odprla tako, da je Bradaška opazil, da je to iskana knjiga i. t. d. — G. Jebračin se je še obotavljal, naposled jo je vendar le dal in dejal, da je ni treba pregledovati.

Sklep te knjige je, da je končaval s 23. dec. leta 1903. Bradaška ga je vprašal, kje so zapiski za en cel mesec, naka je g. Jebračin odgovoril: „Saj se o Božiču itak nič ne prodaja!“ Moral je molčati, a prepričan ni bil.

Po enakih sitnostih so se našle druge knjige, in sicer zadnja iz leta 1901. II. semester, a povsod so našli nerednosti. Pokazalo se je tudi, da je g. Jebračin prodal leta 1902. skoro osem vagonov kave, leta 1903. je ta konsum padel za štiri vagone in leta 1904. še bolj. Bradaška je vprašal Jebračina: „Kako je to, da ste leta 1902 prodali osem vagonov, a vendar niste dali nič več, ko navadno?“

Jebračin se je izgovarjal, da plača 600 K vsako leto.

Bradaška je še vprašal, če je mogoče videti konto blaga. Konto zaznamuje na eni strani, koliko je tovarna izdelala, na drugi, koliko se prodaja.

Sodnik: „Ste li dobili konto?“
Bradaška: „Tega konta nisem videl.“

Pri tej priliki pa je g. Jebračin že imel v rokah vabilo na sejo. Drugi dan je bila seja. Pri tej seji se je poročalo o zadevi g. Jebračina. To poročilo se je odobrilo. G. Jebračin je dobil nato besedo. Govoril je o Francku, napadal vodstvo, dejal, koliko je že plačal, predlagal, naj se Franckov dar zavrne proti temu, da ga on povrne ter plača še 200 K, da postane „Družbin“ pokrovitelj. „Meni ne morete škodovati“. Pri seji se je konstatiralo, da je g. Jebračin „Družbo oškodoval za neko svoto.“

Sodnik: „Le hitro in kratko, kaj nas brigajo ti groši!“

Nato je g. Jebračin predlagal spravo, a pozneje je to preklical.

Pri sv. Petru je pa gosp. Bradaška bistveno tako govoril, dejal je: „Ker Jebračin nida tega „Družbi“, kar bi imel dati, zato je družbo oškodoval. Konsum je večji, kakor je moglo vodstvo od njegovih prispevkov misliti.“

Trdil je, da je g. Jebračin prišel natakao g. motno stališče le s pomočjo „Družbe“, njene kave in družbine reklame. On je danes eden prvih trgovcev ljubljanskih. To se ima zahvaliti le družbini kavi.

Sodi, da izdeluje g. Jebračin na leto vsaj okrog 15—18 vagonov.

Priznana stvar je, da je dobiček ogromen, ima skoraj 27.000 gld. dobička, vendar niti tega ne da družbi, kar je zavezan po pogodbi.

On ni nikdar trdil, da je cikorijska slaba, ampak da ni priljubljena, kar je pa faktum. Rekel je, da ga izdelava cikorijske stane kg. 12 kr., prodaja jo pa v detajlu po 40 kr., torej je dobiček velik!

Glede „Zvezdine kave“ je dejal, da Jebračin konkurira „Družbini“ kavi. Svojo „Zvezdino kavo“ prodaja ceneje. Dejaj je tudi, da so bile knjige v neredu.

Dr. Kušar: Ali Vas je gosp. Jebračin povabil, da pridete še enkrat knjige gledat?

Bradaška: Da.
Obtoženec tudi ni dejal, naj se zveza pretrga, saj je prosil, naj ostane stvar tajna. Po pogovoru je dejal g. Petrič, da bo to povedal Jebračinu. Drugi so ga prijeli, ker je dal častno besedo. A Bradaška je dejal: Najle povere, a resnico!

S tem je bilo zaslišanje g. Bradaške končano. Nato so se kot pričje zaslišali g. župnik Malenšek, g. Fr. Podkrajšek, g. Bonač, gospa Marija Trček, g. kaplan Pavlič, g. kaplan Zorko, gospa Helena Bavdek, g. Petrič, g. notar Luka Svetec, g. profesor dr. Svetina, g. prvomestnik, monsignor Tomo Zupan in g. dr. vit. Bleiweis, ki so pa skoro vsi v bistvu potrdili izvajanja g. Bradaške. Obravnava se je prekinila ob pol 2 uri popoldne ter se nadaljuje ob pol 4. uri. Pred obravnavo je sodnik poizkušal poravnavo, ki se pa ni posrečila.

Ij Vabila na II. planinski ples

so se te dni razposlala ljubljanskemu občinstvu in pa na društva v Ljubljani in na deželi. Odbor si je prizadeval, da sestavi skrbno seznam adresatov; če se je prezrlo koga, ki bi si želel vabilo, izvali se prijavitelji osrednjemu društvu, katero postreže rado z vabilom. Na deželo ne razpošlje društvo nikakih vabil, ker bi to prizadalo društvu nepremagljivo in obsežno delo. Clani planinskega društva so itak vabljeni z vabilom, objavljenim v „Planinskem Vestniku“, vsi drugi so pa kot prijatelji društva dobro došli na plesu; po deželi se razpošlje vrhu tega javne lepake, katere se naj blagovoli kot obče vabilo upoštevati.

Ij **Za kruhom.** Včeraj se je odpeljalo z južnega koledvora v Ameriko 82 Slovencev, nazaj je pa prišlo 45 Črnogorcev.

Ij **Aretovan** je bil včeraj na južnem kolodvoru delavec Fran Což iz Velike Dobrove v litjskem okraju, ker se je hotel izseliti v Ameriko, ne da bi bil prej zadovoljil vojaški dolžnosti. Na kolodvoru službojočemu stražniku je rekel, da gre v Kranj prodajat ovce in se mu nalogal, da se piše Franc Štepec.

Ij **Poneverjenje.** Včeraj je mest. policija aretovala pekovskega vajenca Franca Jerina, ki je pred nekaj dnevi poneveril svojemu gospodarju J. Okornu za 9 kron 40 v. kruha, ki ga je prodal, denar pa zapravil.

Ij **Prebrisana tatica.** Po Glincah se je že delj časa klatila neka Franciška Strigelj z Zidanega mosta. Predvčerajšnjim je srečala Strigelnova na cesti delavčovo ženo Marijo Golobovo, stanujočo na Glincah št. 76 ki jo je vprašala, kam gre. Golobova ji je povedala, da gre kupiti mizo, naka se ji je Strigelnova takoj ponudila, da ji bode pomagala nesti mizo domov, in Golobova je bila s tem zadovoljna. Doma je pa Strigelnova prosila, naj bi ostala pri Golobovi čez noč, češ, ker je ravno zapustila službo in nima za ta večer nikjer prenočišča. Golobova se je usmiliła in jo prenočila. Ko je pa Golobova drugi dan zjutraj popustila Strigelnovo same v sobi, ji je ta ukradla iz predala denarnico s 60 kronami in jo neznano kam popihala.

Ij **V potresni opazovalnici** so danes ob 3 uri 34 min. zjutraj zabeležili aparati močno oddaljeno potresno tresenje.

Ij **Nezvesti pisar.** Rudolf Nakerst je bil nastavljen za pisarja pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani. Izročeno mu je bilo vodstvo ekspedita, smel je tudi dvigati pri plačilnem urahu manjše svote do 400 kron in jih odposlati lifierantom. Dne 24. decembra je Nakerst od c. kr. plačilnega urada za tvrdko Wohanko & C. na Dunaju

dvignil 120 K. Lansko leto meseca avgusta je tvrdka Wohanka urgirala plačilo še zmeraj dolžnih 120 K in pojasnila, da je dotično pobotnico vže konca novembra 1903 odposlala na tobačni urad, da pa ni nobenega plačila sprejela. S tem je bil sum, da je obdolženec zase denar porabil. Nakerst odklanja vsaki sum od sebe in pravi, da ako je on denar sprejel, ga je tudi gotovo vpravičenem takoj odposlal. Ker se pa vsa poizvedovanja pri ljubljanskih pošt. uradih bila brezuspešna je bilo sodišče o Nakerstovi krivdi prepričano in ga je obsodilo v 4mesečno težko ječo.

Ij **Ženski oddelek „Kršč. soo. zveze“** priredi v nedeljo, 5. februarja t. l., družinski večer v „Zvezinih“ prostorih. Spored: Govorč. g. dr. Jeršeta, petje, deklamacije, prosta zabava. Zeleti je, da bi somišljenice in somišljeniki v obilem številu posetili družinski večer vrlo delujočega „Zvezinega“ ženskega oddelka.

Ij **Na javni dražbi** se bode prodajalo: dne 19. januarja 1905 v Ljubljani, Boheričeve ulice št. 11: razna hišna oprava, 1 konj, 2 voza in ena zlata damska ura z zlato verižico; dne 20. januarja 1905 v Zgornjih Gameljnih št. 37: 300 novih stolov, 1 staro kolo, 1 žepna ura iz nikla z duble verižico in 2 hloda trdega lesa; dne 21. januarja 1905 v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 6: nekaj obuvala, 1 šivalni stroj, črevljarsko orodje i. dr.; dne 25. januarja 1905 v Ljubljani, Rimska cesta št. 19: razna hišna oprava; dne 26. januarja 1905 v Ljubljani, Dvozna cesta št. 2: različna sobna oprava, šivalni stroj, cvetlice in različne knjige; istega dne v Notranjih Goricah, v šolskem poslopju: sobna oprava, pianino in 8 zvezkov Mayerjevega leksikona; dne 27. januarja 1905 v Rožni dolini pri Ljubljani št. 145: razna hišna in sobna oprava, stavbeni les, 1 krava, 3 konji i. dr.; dne 27. januarja 1905 v Ljubljani, na Jurčičevem trgu št. 3, v prodajalni: razni optični predmeti in družega več. Začetek vsakikrat ob 9. uri dopoldne. Predmeti se zamorejo ogledati vsakega omenjenega dne med 9. in pol 10. ure dopoldne na licu mesta.

Ij **Pobegnil** je prostak 27. dom. polka Gvidon Hayne iz Ljubljane.

Ij **Umrl** so: Ivan Ljubič, delavec, 55 let, Veliki stradon 6. — Jera Uršič, gostija, 70 let, Radeckega cesta 11. — V bolnici: Ana Zupanec, katero so včeraj umirajočo prepeljali v bolnico.

Ij **Najdeno.** Denarnica z manjšo svoto je bila najdena v nekem fjakarskem vozu. Dobi se v trafiki št. 180 na Glincah.

Ij **Življenja se je naveličal.** Včeraj popoldne se je bil naveličal življenja neki Ivan Miš, pekovski pomočnik iz kranjskega okraja. Prišel je bil v Figovčevo gostilno na Dunajski cesti v družbi svojih prijateljic Marije Kraljeve in Ivane Uršičeve. Ko so ga bili že precej popili, se je Miš odstranil in si šel v Stupicovo prodajalno kupit — „štrik“. Prišedši nazaj, ni hotel iti takoj v gostilno, ampak se je nekoliko časa hladil pri mizi v veži in bil zelo zamišljen; pri vrvi si je pa napravil zanjko. Na to je šel v gostilniško sobo, kjer si je slekel suknjič in zaupil „nič več nočem živeti“, pri tem je pa že imel zanjko na vratu in je zadrnil. Prestrašeni gostje so takoj skočili k njemu, med njimi prvi gostilničar Matevž Hartman, ki je Miša prijel in mu s pomočjo drugih gostov odvzel vrv. Pri tem je pa Miš tako ruval in suval okrog sebe, da so ga komaj s pomočjo dveh policijskih stražnikov ukrotili in uklenili, potem pa odpeljali z vozom na policijsko stražnico odkoder se je potem prepeljal na zdravnikovo oddelbo v deželno bolnišnico. Miš je prišel pred par dnevi iz Gradiške, kjer je obsedel 18mesečno ječo, sedaj bi bil pa moral med vojake.

Ij **Iz policijskega nadzorstva** je pobegnil zelo nevarni tat Josip Vrantanar, rojen l. 1876. v Ljubnem na Stajerskem in v celjski okraj pristojen. Isti je zelo močne postave, rjavih las, govori slovensko in nemško in je kmečko napravljen.

Ij **Izgubil** je dijak V. L. denarnico s 4 kronami.

Ij **Slovensko gledališče.** Jutri, v soboto je drugo in poslednje gostovanje ravnatelja zagrebškega gledališča g. Andrije Fijana, in sicer v vlogi učitelja Fleminga v Oto Ernstovej veseligrigi iz učiteljskega življenja: „Učitelj Lanovec“. Naslovno vlogo igra g. Tišnov, učiteljico Holm pa gđ. Spurna. — V torek je tretjič opera „Mignon“.

Ij **Sedmi občni zbor** avstrijskega društva železniških uradnikov, skupina Ljubljana, vrši se v nedeljo, dne 22. t. mes., ob 3. uri popoldne v društvenem lokalu, Kongresni trg št. 12, v pritličju. Dnevni red: 1. Verifikacija zapisnika sčestega občnega zbora; 2. poročilo: a) vodstva skupine, b) blagajnika, c) računskih preglednikov, d)

komisije za nabavo uniform; 3. volitev odbora; 4. predlog glede predplačila pokojnine; 5. posvetovanja in sklepi o predlogih za glavni občni zbor; 6. volitev odposlancev k rednim in izvanrednim glavnim občnim zborom; 7. slučajnosti. V smislu § 23. društvenih pravil se gospodje p. n. člani nujno prosijo, da se občnega zbora mnogoštevilno udeležijo. Po občnem zboru družinski večer v hotelu „Ilirija“.

Ij **Trgovski ples.** Jutri, v soboto se vrši trgovski ples. Društvo je storilo vse, da ohrani ta ples sijaj lanskega plesa. Vsled tega se društvo nadeja, da se zbere obilo odličnega občinstva na tem plesu. Vstopnice se dobivajo proti izkazilu vabila pri tvrdkah Gričar & Mejač in J. Lozar. — Ples poseti njega cesarska in kraljevska visokost nadvojvoda Josip Ferdinand, za čegar sprejem se je že vse potrebno odredilo.

Književnost in umetnost.

*Slovensko gledališče.

Z napeto pozornostjo smo pričakovali predstave „Hamleta“ in trenotka, ko se dvigne zavesa, da pozdravimo na slovenski pozornici umetnika, koji slovi ne le doma v Zagrebu, marveč tudi med Srbi, Belgari in Čehi. Bil je res izreden v žitek, gledati in poslušati gospoda Andrijo Fijana, ravnatelja in prvega junaka zagrebškega gledališča v naslovni vlogi Hamleta. Da bi nam Slovincem bila usoda mila in nam naklonila kdaj takega umetnika! Njegov elegantni nastop, markantna prikažen, mogočen organ, — vse se drži v njem v veliko celoto. In njegova igra! V vseh detaljih globoko premišljena vsaka gesta, mimika, vse nepretirano, neprisiljeno, zato zmagovito učinkujoče in mora imponirati vsakemu. Prehod iz grozečega tona, ko žuga in prisega z maščevanjem morilcu svojega očeta kralja, dalje ko očita isto svoji materi, — v oni ton, ko po prikazni in opominu duha svojega očeta, z mehкими čuti ogovarja mater svojo, deluje na poslušalca čudovito; takega igranja nismo še videli pri nas.

Ni čuda, da je bila vsa pozornost osredotočena le na Hamleta — gospoda Fijana. V kolikor se ostale igre in gg. igralcev in igralke tiče, mislimo, da bi bilo treba nekaj več izkušnje. Pezebno v začetku predstave se je opazila nekaka nervoznost, ki ni bila potrebna. Prav dobri sta bili gospa Danilova in gđ. Spurna. Tudi ostalo osebje se je potrudilo in pripomoglo k uspehu igre — vsak po svoje. — Gospoda gosta je občinstvo — polna hiša — burno pozdravljalo, kar priča, da si je osvojil srca vseh poslušalcev. Vročen mu je bil venec s trakovi in narodnih barvah.

* „**Glasbena Matica**“ je izdala ravnokar dve knjižici skladb. Lajovičevih „**Šest pesmi**“ za glas s spremljevanjem klavirja (op. 5.) kaže zopet vrline in sposobnost mladega skladatelja. Lajovičeva koncepcija je originalna, drzna, in sredstva, ki jih rabi, vedno izredna, iznana-jajoča. To je njegova prednost, semtertje tudi slabost, kajti ni vedno lepo to, kar je preveč nenavadno. Melodija pa stopa pri njem energično, nevzdržno, kakor da ne bi zanj bilo nobenih težav. Spremljevanje ima nekaj orkestralnega, bujnega in daje melodiji prav eksotično ozadje. Tri pesmi so transporirane za srednji glas. — Druga zbirka so „**Slovenske narodne pesmi**“, nabral in četveroglasno postavil Martin Bajuk. IV. zvezek. Večinoma so zaljubljene, lahke, splošno znane, postavljene v čisto preprosti harmonizaciji, kakor se pojejo v veselih družbah. V.

Razne stvari.

Najnovejše.

Obed za 300.000 kron, h kateremu je povabil 40 svojih prijateljev, je dal največji tovarnar črevljev v Ameriki, milijonar J. Hanau v New Yorku. — Pri volivnem boju na Ogrskem sta bili doslej ubiti dve osebi, 27 oseb je ranjenih. — Mednarodni zdravniški kongres bo meseca aprila v Lisaboni. — Stavka v Baku je končana, ker so gospodarji ugodili delavcem. — Stavkujoči delavci v Brestu so dne 19. t. m. zvečer priredili izgrede. V morje so pometali 100 sedov vina. — Ločitev zakona Crispijeve hčere je odredilo sodišče v Neapolju. Ločena Crispijeva 32letna hči se je zavezala, da bo plačevala svojemu soprogu knezu Lingua-glossu. — V petletno ječo je bil dne 19. t. m. obsojen v Berlinu masér Köhler, ker je razrezal neko pri njem umrlo žensko. — Sansibarski sultan, 21letni Sejid Ali bin Humid, pride 28. t. m. v Trst. Potoval bo po Evropi.

Petdesetletnica odpravljenja šibe. V soboto je minulo 50 let, odkar je bil s cesarskim patentom uveden novi kazenski zakonik, s katerim je bila v avstrijski vojski odpravljena šiba.

Kako se hlabre Hereri? Kakor pripoveduje Josip Kafri, je sedaj med Hereri razširjena gnjusna navada, da odrežejo He-

rener padlim tovarišem ali sovražnikom trebušno kožo, ki jo dajo kuhat med jagnjetino. To potem dobe jesti bojevnik, da si pomnože svoj pogum. Ker ta novica prihaja iz dveh virov, bo najbrže žalibog resnična.

Sestro umoril. V Wiesmühlenu na Bavarskem je ustrelil neki Ivan Winkler svojo sestro, s katero se je večkrat pričkal zaradi dedščine. Ko je dovršil hudodelstvo, se je šel sam naznaniti orožnikom. Na potu je srečal svojega očeta, katerega je pozdravil in govoril z njim, kakor bi se ne bilo ničesar zgodilo. Morilec se je pri zaslišanju vedel zelo cinično ter izjavil, da je umor že dolgo nameraval.

15.000 K je moral plačati, ker je ni poročil. Sin nekega tovarnarja na Dunaju, Beno M., se je bil zagledal v neke čedno deklico Gizelo iz spoštovane rodbine ter ji obljubljal, da jo vzame, ali le v ta namen, da jo je zapeljal. Dekle je moralo od hiše. Vložila je čez čas tožbo za odškodnino 50.000 K, da se ji tako poravnajo škoda, nastala vsled tega, ker Beno ni držal besede, da bi jo poročil. Sednija je prisodila zapeljani deklici odškodnino 15.000 K. Vsa stvar je šla do najvišje inštanke, ker je višja deželna sodnija pripoznala le 5000 K odškodnine. Najvišji sodni dvor pa je potrdil obsedbo na 15.000 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Napad na ruskega carja.

Berolin, 20. jan. „Lokalan.“ poroča iz Peterburga: Pri blagoslovljanju vode ob Nevi se je zgodil včeraj zločin, ki bi lahko imel strašne posledice. Pri blagoslovljanju sta bila navzoča car in carica s celim dvorom. Za carja je bil napravljen poseben šotor. Ko je duhovnik utaknil križ v Nevo, v katere led je bila napravljena luknja, bi morale baterije na nasprotni strani reke oddati slepe strele. Trem ondi postavljenim baterijam je poveljeval vojvoda Mecklenburg-Strelitz. Baterije so namestu slepih strelav oddale prave strele, ki so padli v bližino carjevega šotora. Ena kroglica je zadela zastavo sv. Jurija; 50 korakov od carja so se zarile kroglice v zemljo. Več oseb je ranjenih. Nekaj krogelj je zadelo carjevo zimsko palačo, iz katerih oken so gledale nekatere dvorne osebe. — Šest oken na zimski palači je zdrobljenih, okraski na palači so razrušeni. En policist je ubit. Mnogo izstreljenih krogelj je bilo velikega kalibra. Med navzočo množico je zavladala strahovita panika. Car je stal v šotoru ves blede ter je na naznanilo, kaj se je zgodilo, primerno ukrenil. Moštvo baterij je aretirano, tudi vojvoda Meklenburg-Strelitz, o katerem se govori, da je v zaroti. Razširjene so vesti o veliki vojaški zaroti. Policija bo izvršila senačna aretiranja.

Peterburg, 20. januarja. (Uradno poročilo.) Med blagoslovljanjem vode na Nevi se je pripetila velika nesreča. Neki top izmed baterij, ki so bile postavljene na bregu je bil nabit namesto s smodnikom s kartečami. Kroglice so razbile štiri okna zimske palače in ranile enega policista. Druge nesreče ni bilo. Uvedli so preiskavo.

Peterburg, 20. jan. Pri včerajšnjem dogledu udeleženo moštvo je od I. gardne baterije jezdecev. Policisti in kozaki so spraznili obrežje Neve. Več oseb je bilo z biči kozakov ranjenih. Policija je aretirala več revolucionarjev, med njimi mnogo dijakov.

Peterburg, 20. jan. Včeraj zvečer so bile velike demonstracije stavkajočih delavcev iz Putilove tovarne, katerih stavka okoli 60.000. Stavkajoči so demonstrirali po cestah. Danes namerava 400.000 delavcev prirediti pred carjevo zimsko palačo demonstracijo. Car je odpotoval v Carskoje Selo.

Peterburg, 20. jan. Na obrežju Neve še vedno leže raztrgane suknje ranjenih oseb. Istočasno se je vršilo tudi blagoslovljanje zastav ter so bile pričujoče vse

zastave peterburških polkov. Zastavo mornariškega oddelka je preluknjala kroglica.

Peterburg, 20. jan. Policija preiskuje atentat in išče, če niso pod ledom Neve položene mine.

Peterburg, 20. jan. Vel. knez Serbij je po preiskavi dognal, da je pri streljih v zimsko palačo bil premišljen atentat. Car se v javnem manifestu zahvaljuje Bogu, da mu je ohranil življenje.

Peterburg, 20. jan. Preiskava je dognala, da je bil top nalašč namerjen na zimsko palačo.

Trst, 20. jan. Včeraj je bil tu velik vihar z mrazom, ki je povzročil več nesreč.

Zagreb, 20. januarja. V skladišču tovarov na kolodvoru v Koprivnici je bil velik požar. Zgorela sta dva voza. Škode je 150.000 kron.

Olomuc, 20. jan. Tu je bil pogreb stabnega zdravnika Podhajskega. V svoji oporoki je želel naj bi ob njegovem grobu igrali „Kje dom je moj“. Vojaško poveljništvo pa ni izpolnilo te želje in vojaška godba je igrala cesarsko pesem. Čehi so med igranjem peli „Kje dom je moj“.

Varšava, 20. jan. V nekem rusko-poljskem mestu so kmetje s petardo razstrelili spomenik, katerega je Rusija postavila l. 1868. v boju proti poljskim ustašem l. 1868.

Varšava, 20. jan. Kipar Tuhikovski je ustrelil v neki tukajšnji restavraciji slikarja Venclo Pavlička, ker ga je ta hotel kľofutati. Kipar ni hotel sprejeti dvoboja, katerega mu je slikar napovedal. Tuhikovski je izposloval, da ni bila sprejeta v izložbo neka Pavličkova slika, predstavljajoča karkature.

Pariz, 20. jan. Med Port Arturjem in Daljnim je dovršen telefon. V Port Artur so že dospeli japonski admirali, ki bodo tvorili pristaniščno oblastnijo.

Pariz, 20. januarja. Japonci uradno naznanjajo, da so dobili v Port Arturju 82 tisoč krogelj in dva milijona karteč. A tega ne povedo, da so te kroglice še kitajske in nerabne za ruske topove. Rusi so pred predajo uničili vse svoje ladje in njih topove. Vrednost imajo le kot material, če jih z velikanskimi stroški izvečejo iz morja.

? - 21

Kaj vprašujete? Kje se bode v soboto, dné 21. t. m. dobro zabavali?

Kdor se želi dobro zabavati, naj pride prihodnjo soboto

na staro strelišče

o o o o o o o o kjer se vrši o o o o o o o o predpustna zabava delavstva c. kr. tobačne tovarne.

Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Sodeluje vojaška godba.

Poslovitev.

Ker nam pri odhodu iz Logatca na Dunaj ni bilo mogoče pri vseh dobrih prijateljih in znancih osebno se posloviti, se s tem priložnostjo v dober spomin ter vse priščno pozdravlja obitelj M. Monettijeva.

113

Mesto učitelja.

Na sedaj petrazredni ljudski šoli v Pišecah je razpisano mesto učitelja, event. učiteljice, stalno ali začasno; III. plačilni razred, možka moč ima prednost.

Prošnje je vložiti službenim potom pri podpisnem c. kr. šol. svetu do 30. t. m. Gg. učitelji se uljudno opozorijo na krasen, romantičen kraj.

Mr. Jan. svet. Pišeca, 16. jan. 1905.

115 2-1

Agrež,

predsednik.

114

Papež Marija roj. Jevnikar, naznanja v svojem in v imenu svojega brata Antona, tete Ivane in svakinje Frančiške Jevnikar vsem prijateljem in znancem tužno vest, da je srčno ljubljeni soprog, stric in svak gospod

Josip Papež

hišni posestnik

sinoči ob 8. uri po dolgotrajni boleznici previden s svet. zakramenti v 43. letu svoje starosti v Gospodu zaspal.

Pogreb bo jutri v soboto 21. jan. ob 3. uri pop. iz hiše žalosti Prečne ulice št. 8.

Ljubljana, 20. jan. 1905.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega naznanila.

Lak za šolske table, non plus ultra, omogoči tako lahko pisanje, kakor na škrlj. Dobiva se pri tvrdki BRATAEBERL v Ljubljani, Franciškanske ulice. 524 21 11-10

Vnanja naročila proti povzetju.

Sani

in vozovi na izbiro se dobe fino izdelani in po prav nizki ceni v zalogi P. KERŠIČ, tovarna vozov Šiška, Ljubljana.

Trg. sotrudnik

specerijec, zmožen slov. in nem. jezika, želi takoj nastopiti v mestu ali na deželi.

Javornik, poste rest. A. B., 2.

110 3-2

C. kr. priv.

tovarne za platneno, namizno in damastno blago

NORBERT LANGER & SINOVI

Šternberk, Oskau, D-Liebau in Hronov n. M.

Zaloga pri

Anton Šarcu v Ljubljani.

Sv. Petra cesta šte. 8

specialna trgovina z opremami za neveste.

Vsi izdelki se prodajajo po tistih cenah, kakor v tovarni sami.

809 52-34

Kmetovalci!

Mastin

za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Le pod tem imenom, katero je zakonito zavarovana znamka, dobite zanesljivo pristni doktor pl. Trnkóczy-jev kranjski redilni prašičji prašek. Najboljši dodatek krmi, zdravilo in dietetično sredstvo za pisanje. Ta zdravilo dodatek krmi je dobil tisoče zahvalnih pisem. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medajle. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgovcih; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. Trgovci itd. dobijo popust. 1963 26-5

Kovačnica

s potrebno kovaško opravo in prijetnim stanovanjem se da pod zelo ugodnimi pogoji spretneemu oženjenemu kovaču, kateri ima koncesijo za kovaški obrt takoj ali pa po dogovoru 69 6-5

v najem.

Ponudbe sprejema Karol Lenče, posestnik in vin. trgovec na Laverči p. Ljublj.

Preklic.

Jaz Kukman France, čevljarski mojster v Ljubljani, na Dunajski cesti, preklicujem in obžalujem vse žalitve proti gđ. Josipini Rivič, ki sem se jih zakrivil v gostilni „pri Figovcu“ ali kjerkoli drugje, ter izjavljam, da je vse, kar sem govoril o njej, docela izmišljeno ter izhaja le iz moje vinjenosti in nepremišljenosti. 123

V Ljubljani, dné 18. januarja 1905.

France Kukman.

Samo 6 dni

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARD

v Ljubljani, Dunajska cesta 18, novi hiši »Kmetke posojilnice«, nasproti znane gostilne pri »Figovcu«.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zbiranju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zbiranje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„MERCUR“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l. Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150-9

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.